

Alivinnan í kreppu

TAÐ er so sanniliga ikki bara her hjá okkum, at alivinnan er í kreppu ella í fíggarligum trupulleikum, sum tað eisini eitur. Norðmenn hava sera, sera stórar trupulleikar at dragast við innan alivinnuna, og er júst hesin spurningurin nógv frammi í norsku fjølmiðlunum fyri tíðina.

NORSKA alivinnan hevur í longri tíð havt nógv trupulleikar at dragast við. Ein tann størsti trupulleikin hevur verið sjúka í alibrúkunum, men eisini príslegan á marknaðinum og sjálvt sölurbeiðið hava elvt til trupulleikar. Í dag stendur norska alivinnan við hattinum í hondini og biður tað almenna um hjálp. Tað er um eina vinnu, sum rætt og slætt hevur sent út neyðarkall, so illa skal standa til. Vinnan hevur tí heitt á tað almenna um at fáa fíggarliga hjálp, sum nærkast milliardini. Men tað almenna vil ikki uttan víðari fara inn við so

nógvum pengum í stuðuli til eina vinnu, sum ikki klárar sínar skyldur.

HELST fer vinnan at fáa nakrar hundrað milliónir í hjálp, men politikararnir eru rættliga argir inn á alararnar, tí teir ikki hava dugað nógv væl at fáa alingina at koyra, sum hon eigur. M.a. verður víst á, at nógvir alarar vísa als einki fyrlit, tá teir fylla alinótirnar við fiski. Hugsað verður bara um at fáa so nógvan og skjótan profitt sum gjørligt. Sektina á dálking og at fiskurin verður stressaður og harvið missir söluvirði. Eisini geva nógvir politikarar konsessi-ónslógini ein stóran part av skyldini fyri verandi støðu. Víst verður á, at tað átti at verið lagt upp til at bygt upp størri brúk enn lógin loyvir. Hetta ikki tí at stór brúk løna seg betur, men meira tí at jú størri brúkinu eru, tess størri kapitalur er aftanfyrir og sum harvið kann vera við til at tryggja, at brúkinu klára seg eisini tá niðurgangstíðir eru.

ATFINNINGARNAR eru eisini serliga vendar móti norska

sølufelagsskapinum, sum stendur fyri söluni av alifiskinum. Leiðslan í hesum felagsskapinum hevur ikki verið nógv dugnalig, og hon eigur at fara frá, siga summir politikarar, sum eisini ynskja friari sølu í alivinnuni.

TAÐ er eingin ivi um, at trupulleikarnir, sum norðmenn hava at dragast við, eru nógvir teir somu, sum vit í Føroyum hava og ganga fram í móti. Men trupulleikarnir hjá norðmonnum kunnu gerast rættliga ógvusligir, tá hugsað verður um, hvussu stór virði standa upp á spæl. Norðmenn hava nevniliga meira enn nakað annað land økt og aftur økt um tonsatalið av aldam fiski, uttan at hugsa nógv um vandanar, ið lúra í kjalarvørrinum á eini nýggjari vinnu. Teir vóru m.a. herfyri noyddir til at innfrysta túsundtals tons av laks fyri ikki at oyðileggja prísirnar á marknaðinum. Hetta sigur seg sjálvt ber ikki til í longdini.

VIT føroyingar hava havt lyndi til at apa okkum eftir

dønum og norðmonnum. Hetta hevur sjálvandi sínar fyrimunir, tá hugsað verður um, at teir í mongum førum gera alt forarbeiðið fyri okkum, men vandi er eisini fyri, at vit á henda hátt gera júst somu skeivleikar sum teir — ansa vit ikki nógv væl eftir. Hóast okkara alivinna er í trongum skóm í løtuni, og eisini hevur vent sær til myndugleikarnar um hjálp, so hava vit móguliga enn bert sæð toppin á ísfjallinum. Hava vit nakrantíð havt brúk fyri at líta at norskur royndum og ætlunum, so er tað nú. Latið okkum tí fylgja væl við, hvat norðmenn fyrir taka sær fyri at sleppa burtur úr teimum ringastu trupulleikum. M.a. konsessiósspurningurin er rættliga áhugaverður í hesum sambandi. Og lat okkum so læra av norsku (og okkara egnu) mistøkum nú alt fyri eitt, latið okkum smíða, meðan jarnið er heitt.

sosigaley

Dimmalætting

VEGJA
TÍÐINDI

DAGBLAÐIÐ

TRÚGVA
KRUSSTA

14. SEPTEMBER

FRIÐ FØROYAR

NORÐLÝST

Oyggjatiðindi og barnamorð

Býráðsformaðurin í Havn hevur aftur sett seg sjálván í fokus so tað forslær. Tú blaðar ikki í einum blaði uttan at síggja illar lesarar og borgarar í Havn vísa sína stóru misnøgd við býráðsformannin. Orð sum diktator og einaræðissharri eru rættliga vanlig. Men greinin í Oyggjatiðindum í gjár ber av øllum. Har er yvirskriftin einki minni enn: "Barnamorð í Havn".

John Eysturoy skrivur í grein í blaðnum m.a.:

"Poul Michelsen er aftur í ferð við at neyðika borgararnar í Havn. Aftur hesaferð hevur hann einsamallur tikið ræðið á øllum, og nú eru tað børnini og tey ungu, sum skulu ofrast fyri hansara sinnissjúku stýring av høvuðsstaðnum. Hesaferð hevur hansara

meira og minni sjúki heili avgjørt, at Eystur-skúlin skal seljast"

Síðani reksar greinsskrivarin upp fleiri dømi um einræðiskenda arbeiðsháttin hjá Poul Michelsen og ynskir hann har piparið grør. Hann vísir á, hvussu hesin maður roynir at stýra kommunu sum eina forrætning. Har jagstrar pedagogar, vaskikonur, arbeiðsfólk og fakfeløg, alt fyri at fáa nøkur oyrr aftur av tí, hann hevur oyðslað burtur av skattaborgarans pengum.

Hetta er ein kontant grein, og ein líka so kontantur havnamaður, sum skrivað hana hevur. Nógv má sigast at vera broytt, tí tað er ikki so langt síðani, at hesir báðir menn vardu eina havnaborg, nevniliga HB-borgina saman. Men tað er greitt, at politiska karriera Poul Michelsens hevur grivið eina stóra kluft millum tveir fyrrverandi

bóltsfelagar, ja so stór er hon vörðin, at John í endanum á greininu skrivur, at Poul er ikki havnamaður við stórum H, men havnamaður við stórum PM.

Ja her er tað so ein vanligur havnamaður, vissuliga við stórum H, sum tekur blaðið frá munnum og sigur sína hjartans erligu meining um býráðsformannin og hinar býráðspolitikararnar í Havn. Vit kunnu geva honum rætt í tí mesta, men soleiðis sum formaðurin arbeiðir og ber seg at, so er torført fyri ikki at siga ómøguligt at vera andstøðupolitiskari í býráðnum. John átti kanska at víst sokallaðu samgongufelagnum hjá Pouli størri ans. Hesum nikkudukunum, sum siga ja til alt, sum Poul formaður sigur og ger.

Ein skilur annars væl, at slík fólk sum umræddi greinsskrivari ikki klára at sita sum úgandi áskoðarar

til tann politiska sjónleik, sum borgarstjórin bæði hevur skrivað leikritið til, er instruktørur fyri og høvuðsleikari í. Eitt solomonnum av eini aðrari verð. Einasta atfinning okkara móti greininu er greinsskrivarin helst heilt ósekur í, og tað er yvirskriftin. Hon finst als ikki í innihaldinum, og her er tað helst blaðið sjálvt, sum hevur funnið uppá. Og tað má sigast at vera deðis ov groft at kalla gerðir Poul Michelsens fyri barnamorð - fyri ikki at siga tápuligt. Hetta kundi líkst eini stevning. Tá hevði sinnissjúk stýring verið betri hóskandi og dekkandi. Men samanumtikið eitt herðaklapp til John Eysturoy fyri kontantu og ærligu - og eisini beinraknu - meiningar hansara um politiska arbeiðið hjá býráðsformanninum í Havn.

Momsurin

Nú avtalurnar vit hava gjørt við EF verða settar í verk kemur momsurin beint í kjalarvørrinum. Hetta meirvirðisgjaldið, sum fleiri av grannalondunum hava, skulu vit føroyingar nú eisini til at brúka. Hetta er so tað, sum landsstýrið hevur lagt upp til, men sum tó ivi er um, at nógv stór undirtøka fæst fyri í samgonguni. Ein av tingmonnum javnaðarfloksins hevur nevniliga sagt seg vera hart ímóti eini momsskipan við tí grundgeving, at hon fer bara at tyngja enn meira hjá fyrirkomandi verkum, sum frammanundan eru nógv illa fyri. Landsstýrismaðurin í fíggar- málum er farin at fyrireika lógina um moms, sum eftir ætlanini skal koma í gildi frá 1. januar 1993. Lítið er yvirhøvur upplýst um, hvat ein momsskipan fer at fevna um, men tað eru tey,

sum bera stóran ótta fyri, at skipanin fer at vera ómøgulig at umsita, serliga hjá teimum, sum hava smá virki ella fyrirkomandi verkum, og hava nógv um at vera frammanundan. Áhugavert kundi verið at fingið meira at vita, hvat landsstýrið hevur í kvittanum á hesum øki. Í hesum sambandi kann nevast, at Havnar Handverksmeistarafelag er farið at skipa fyri skeiðum í nettup momsspurninginum. Spurniningur er nú, hvussu fleiri fólk enn bert limirnir í hesum felag, fáa innlit í hetta stóra og nýggja málið Momsin.

